

Bijlage 3: Reglement afstudeerwerkstukken bachelor - en masteropleidingen¹ GMW

—

¹ Wanneer studenten in het kader van een premastertraject een premasterwerkstuk moeten schrijven, is de Afstudeergids van de bacheloropleiding die voorafgaat aan de masteropleiding waar de premaster op aan sluit van toepassing.

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Toelating en tijdstippen	3
3	Aanmeldingsprocedure	3
4	Onderwerp	4
5	Vorm en vormgeving	4
6	Tijdpad	5
7	Leerdoelen	5
8	Begeleiding	5
8.1	Afstudeerbegeleiders	5
8.2	Vorm van de begeleiding	6
9	Beoordelingsprocedure	6
10	Beoordelingsaspecten	7
10.1	Bachelorafstudeerwerkstuk	7
10.2	Masterafstudeerwerkstuk	7
11	Betrokkenheid externe partijen bij onderzoek	8
12	Administratieve verwerking en archivering	8
13	Openbaarheid	9
14	Geschillen	9
15	Slotbepaling	9

1 Inleiding

1. Dit reglement bevat algemene regels die gelden voor alle afstudeerwerkstukken² voor de bachelor- en masteropleidingen en de pre-masterprogramma's van de Faculteit Gedrags- en Maatschappijwetenschappen.
2. Dit reglement wordt door de opleidingen nader uitgewerkt en aangevuld in een opleidings specifieke *Afstudeergids* en een *Beoordelingsformulier*. Deze nadere uitwerking kan inhouden dat een opleiding besluit om beargumenteerd strengere eisen te stellen. Tevens kunnen genoemde documenten per opleiding³ verschillen.
3. De *Afstudeergids* bevat in ieder geval informatie over de eisen aan de toelating, de aanmeldingsprocedure, het onderwerp, en de vorm en vormgeving, alsmede de leerdoelen van (alle onderdelen die deel uitmaken van) het afstudeerwerkstuk, en informatie over de begeleidings- en beoordelingsprocedures.
4. Het beoordelingsformulier is een lijst met beoordelingsaspecten die expliciet worden gehanteerd bij de vaststelling van het eindcijfer/ de eindcijfers.
5. Zowel de *Afstudeergids* als het *beoordelingsformulier* worden voor de aanvang van het collegejaar vastgesteld door de opleidingsdirecteur en beschikbaar gesteld aan studenten en medewerkers.

2 Toelating en tijdstippen

1. Opleidingen kunnen voor afstudeerwerkstukken ingangseisen formuleren.
2. Het bachelorafstudeerwerk is in beginsel een gerichte opdracht met een vooraf door de opleiding bepaalde start- en einddatum, waarbij vooraf duidelijk is wie als begeleider en beoordelaars zullen optreden.
3. Een student kan pas starten met het masterafstudeerwerk wanneer een begeleider is toegewezen en de afstudeerplanning is goedgekeurd door de begeleider. Wanneer het gaat om een onderzoek dat deel uitmaakt van het afstudeerwerkstuk (thesis, scriptie of Lesson Study), moet bovendien het onderzoeksvorstel worden goedgekeurd door de begeleider.

3 Aanmeldingsprocedure

De student dient zich voor het afstudeerwerkstuk/ de onderdelen van het afstudeerwerkstuk aan te melden via Progress Portaal.

² De term 'afstudeerwerkstukken' verwijst naar dat curriculumonderdeel dat/die curriculumonderdelen die als afsluiting van de opleiding staat/staan geprogrammeerd. Hieronder vallen de onderzoekswerkstukken (ook wel thesis, scriptie, afstudeertraject, afstudeerproject genoemd). Sommige afstudeerwerkstukken bestaan naast een onderzoek of een onderzoeksmatige praktijkopdracht (bv. de Lesson Study) uit door de opleiding vast te stellen aanvullende onderdelen, zoals een stage(opdracht) of een eindopdracht van een cruciaal vak binnen het programma.

³ Programma's die onder dezelfde CROHO-code vallen worden beschouwd als één en dezelfde opleiding.

4 Onderwerp

1. Wanneer het afstudeerwerkstuk bestaat uit een onderzoek of wanneer een onderzoek onderdeel uitmaakt van het afstudeerwerkstuk, moet het onderwerp passen binnen het onderzoeksprogramma van (één van) de onderzoeksgroep(en) die de opleiding verzorgt/en.
2. Voor het bachelorwerkstuk maakt de student een keuze uit de aangeboden afstudeeropdrachten. In voorkomende gevallen geeft een student enkele voorkeuren aan en geschiedt toewijzing via een procedure die beschreven staat in de *Afstudeergids* van de opleiding. Bij wijze van uitzondering kan een opleiding zich onderscheidende studenten toestaan om een eigen onderwerp aan te dragen buiten de aangeboden afstudeeropdrachten. De criteria waaronder en de procedure hiervoor beschrijft de opleiding in de *Afstudeergids*.
3. In masteropleidingen wordt het onderzoeksvoorstel van de student door de opleiding getoetst aan hetgeen onder punt 1 van deze paragraaf vermeld wordt.
4. In bacheloropleidingen kan een opleiding er voor kiezen dat studenten zich moeten inschrijven voor een onderwerp in een bachelorthesegroep. De procedure voor deze inschrijving dient transparant te zijn en wordt van tevoren schriftelijk vastgelegd in de *Afstudeergids*.

5 Vorm en vormgeving

1. Het onderzoek dat wordt uitgevoerd in het kader van het afstudeerwerkstuk kan de vorm hebben van een theoretisch onderzoek (waaronder bijvoorbeeld een literatuuronderzoek), een empirisch onderzoek, en/of een onderzoek gerelateerd aan een specifiek probleem binnen een (maatschappelijke) organisatie of institutie. Wanneer binnen een opleiding specifiekere eisen gelden ten aanzien van de vorm, dan vermeldt de opleiding dit in de *Afstudeergids*. Ook voor andere onderdelen van het afstudeerwerkstuk, zoals stage of opdracht worden de eisen, voorwaarden en leerdoelen opgenomen in de *Afstudeergids* van de opleiding.
2. Het afstudeerwerkstuk kan in beginsel in het Nederlands of Engels geschreven worden. Afwijkingen hiervan beschrijft de opleiding in de *Afstudeergids*.
3. Het afstudeerwerkstuk dient aan de binnen de opleiding gebruikelijke ethische principes te voldoen. Welke principes dit zijn voor de opleiding waarbinnen het afstudeerwerkstuk wordt geschreven worden in de *Afstudeergids* geëxpliciteerd.
4. Opleidingen kunnen specifieke eisen stellen aan de vormgeving van het afstudeerwerk (titelblad, stijl, taal, typografische verzorging, samenvatting, maximum/minimum aantal pagina's/woorden, enz.). Deze eisen vermeldt de opleiding in de *Afstudeergids*.
5. Het afstudeerwerk van een student wordt gezien als auteursrechtelijk beschermd werk. Het auteursrecht op het afstudeerwerk berust bij de student. Als een ander gebruik wenst te maken van het afstudeerwerk, dient de student daarvoor toestemming te geven. De onderliggende gebruikte informatie, datasets en materiaal ligt niet zonder meer bij de student.

6. Indien een student data gaat verzamelen bij personen, dan dient dit conform de principes voor wetenschappelijke integriteit⁴ en met inachtneming van de ethische code die geldt voor onderzoek in de sociale wetenschappen en gedragswetenschappen⁵ te worden uitgevoerd. De wijze waarop wordt toegezien op navolging, wordt in de *Afstudeergids* van de opleiding uitgewerkt.

6 Tijdpad

Opleidingen stellen een globaal tijdpad op van het afstudeerwerk voor de bachelor- en de masteropleiding. Het tijdpad staat beschreven in de *Afstudeergids* of wordt via de elektronische leeromgeving gepubliceerd.

7 Leerdoelen

1. De leerdoelen van het afstudeerwerkstuk sluiten aan bij de eindtermen van de opleiding. De leerdoelen staan beschreven in de *Afstudeergids*.
2. De zwaarte van het afstudeerwerkstuk in EC's is afhankelijk van de opleiding en is opgenomen in de Opleidings- en Examenregelingen van de opleiding. Voor zover een opleiding verschillen in aantal toegekende EC's toelaat, worden deze met de voorwaarden waaronder genoemde afwijkingen zijn toegestaan van tevoren schriftelijk vastgelegd in de *Afstudeergids*.
3. Het schrijven van een afstudeerwerkstuk is een individuele prestatie. Zowel bij het managen van het afstudeerproject als bij de relationele, de methodologische en de inhoudelijke aspecten laat de student zien zelfstandig en professioneel te kunnen optreden en zich aan afspraken te houden.
4. Afstudeerwerkstukken door twee of meer studenten zijn uitsluitend toegestaan in de bacheloropleiding en ook dan slechts indien de individuele bijdragen ten aanzien van ieder onderdeel van het afstudeerwerkstuk objectief kunnen worden vastgesteld.

8 Begeleiding

8.1 Afstudeerbegeleiders

1. Als afstudeerbegeleiders, die in principe ook als eerste beoordelaar optreden, kunnen, in beginsel, alle stafleden optreden die door de examencommissie als examinator zijn benoemd. Voor de begeleiding van het onderzoek dat in het kader van het afstudeerwerk wordt gedaan in de masteropleiding geldt hierbij aanvullend nog dat het staflid gepromoveerd (PhD) is. Uitgezonderd van deze laatste bepaling zijn de masteropleidingen Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in de Taal en cultuurwetenschappen (CROHO code 68534) en Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in de Mens- en Maatschappijwetenschappen (CROHO code 68535), alsmede de beroepsvoorbereidende delen van de opleidingen Educatie in Taal en cultuurwetenschappen (CROHO code 68536) en Educatie in de Mens- en Maatschappijwetenschappen (CROHO code 68532).

⁴ Wetenschappelijke integriteit en bijbehorende procedures: <https://www.rug.nl/about-ug/organization/rules-and-regulations/general/gedragscodes-nederlandse-universiteiten/wetenschappelijke-integriteit>

⁵ Ethische code: <https://student.portal.rug.nl/infonet/studenten/gmw/onderzoek/ec/ec-gmw-richtlijnen-en-regelgeving>

2. Een opleidingsdirecteur kan bij de examencommissie een verzoek doen om beargumenteerd van het bovenstaande af te wijken. Dit geldt zowel voor individuele gevallen, alsmede in geval de opleidingsdirecteur aanvullende criteria nodig acht voor afstudeerbegeleiders.
3. In uitzondering op artikel 7.1 lid 1 kan een werknemer-promovendus door de examencommissie als examinerator worden benoemd voor de beoordeling van een masterthese wanneer deze werknemer-promovendus aantoonbaar over voldoende kennis en ervaring beschikt voor deze rol. Geschiktheid kan blijken uit geaccepteerde/gepubliceerde artikelen binnen het onderzoeksterrein waarbinnen de masterthese geschreven wordt en een succesvolle begeleiding van meerdere bachelorthese-groepjes en/of een met goed gevolg afgeronde cursus over het begeleiden van scripties.
4. In het geval de examencommissie besluit dat een werknemer-promovendus mag optreden als afstudeerbegeleider in de masteropleiding, dan kan de begeleider van de werknemer-promovendus niet als tweede beoordelaar optreden. Als tweede beoordelaar zal een onafhankelijke derde worden aangezocht.
5. Opleidingen kunnen nadere eisen opstellen aan de te volgen procedure voor de toewijzing van een begeleider. Deze procedure wordt van tevoren vastgelegd in de *Afstudeergids*.
6. De opleiding beschrijft in de *Afstudeergids* welke procedure gevolgd moet worden wanneer een eerste begeleider onverhoopt uitvalt. De opleiding neemt in de *Afstudeergids* ook op hoe ze de afwikkeling van klachten over de begeleiding regelt.

8.2 Vorm van de begeleiding

1. De begeleiding van het onderzoek dat in het kader van het afstudeerwerkstuk wordt gedaan, bestaat ten minste uit een bespreking van de probleemstelling annex onderzoeksopzet, het uitgewerkte onderzoeksvoorstel en de planning, een tussentijds voortgangsgesprek halverwege het geplande traject, een becommentariëring van tenminste elk concept-hoofdstuk van het afstudeerwerkstuk en een becommentariëring van het volledige eindconcept. De geplande tussenrapportages waarop feedback gegeven wordt, worden expliciet vastgelegd in de planning van het afstudeertraject.
2. De begeleider van het afstudeerwerkstuk geeft binnen 10 werkdagen feedback op volgens afspraak ingeleverde stukken. De termijn voor de eindbeoordeling staat vermeld onder artikel 9.6.

9 Beoordelingsprocedure

1. Het afstudeerwerkstuk wordt in beginsel beoordeeld door de begeleider en een aan het werkstuk toegewezen tweede beoordelaar. Hiertoe vullen beiden onafhankelijk van elkaar een afzonderlijke versie van het *beoordelingsformulier* in van de opleiding waarbinnen het afstudeerwerkstuk geschreven wordt. De beoordeling van het proces wordt uitsluitend door de begeleider gedaan en telt voor maximaal plus of minus een halve cijferpunt.
2. De opleiding beschrijft in de *Afstudeergids* volgens welke procedure een tweede beoordelaar wordt toegewezen.
3. De tweede beoordelaar begint pas aan zijn/haar taak als beoordelaar zodra de begeleider het afstudeerwerkstuk als beoordeelbaar heeft gekwalificeerd.

4. Zowel de eerste beoordelaar als de tweede beoordelaar toetsen het afstudeerwerkstuk onafhankelijk van elkaar op de van tevoren vastgestelde beoordelingscriteria zoals vastgelegd op het *beoordelingsformulier* dat binnen de betreffende opleiding van toepassing is. Na de onafhankelijke beoordelingen vindt onderling overleg plaats over de eindbeoordeling. Wanneer de eerste en tweede beoordelaar niet door overleg tot overeenstemming kunnen komen over de eindbeoordeling, beslist een onafhankelijke derde examinator, die daartoe wordt benaderd door de examencommissie, opleidingscoördinator of opleidingsdirecteur (zie het afstudeerreglement van de betreffende opleiding).
5. Zowel de eerste beoordelaar (doorgaans begeleider) als de tweede beoordelaar leveren een onafhankelijk van elkaar ingevuld beoordelingsformulier in. Tevens leveren ze een door hen gezamenlijk opgesteld beoordelingsformulier in waarop de eindbeoordeling wordt onderbouwd. Al deze beoordelingsformulieren worden in het studentendossier opgeslagen. Wanneer een derde beoordelaar bij de beoordeling betrokken is, wordt ook diens beoordelingsformulier in het studentendossier opgeslagen.
6. De eindbeoordeling van het volgens afspraak ingediende afstudeerwerkstuk wordt vastgesteld binnen 10 werkdagen na de afgesproken inleverdatum, met uitzondering van de afstudeerwerkstukken voor de masteropleidingen Sociologie, Onderwijswetenschappen en Pedagogische Wetenschappen. Hier geldt dat de eindbeoordeling van het volgens afspraak ingediende afstudeerwerkstuk wordt vastgesteld binnen 15 werkdagen na de afgesproken inleverdatum. Voor een eventuele reparatie geldt in alle gevallen een nakijktermijn van 10 werkdagen.
7. Indien het afstudeerwerkstuk als onvoldoende wordt beoordeeld, heeft de student eenmalig de mogelijkheid om een reparatie uit te voeren, binnen een door de opleiding vastgestelde termijn. Blijft het werk onvoldoende, dan dient de student zich opnieuw in te schrijven voor het afstudeerwerkstuk.

10 Beoordelingsaspecten

10.1 Bachelorafstudeerwerkstuk

1. Bij de beoordeling van het bachelorafstudeerwerkstuk wordt gebruik gemaakt van het *beoordelingsformulier* dat binnen de betreffende opleiding van toepassing is.
2. De beoordelingsaspecten die deel uit maken van het onder lid 1 bedoelde beoordelingsformulier worden op evenwichtige wijze in het cijfer tot uitdrukking gebracht.
3. Een mondelinge verdediging en/of presentatie kan onderdeel uitmaken van de beoordeling, maar mag het cijfer slechts marginaal beïnvloeden.

10.2 Masterafstudeerwerkstuk

1. Bij de beoordeling van het masterafstudeerwerkstuk wordt gebruik gemaakt van het *beoordelingsformulier* dat binnen de betreffende opleiding van toepassing is.
2. De beoordelingsaspecten die deel uit maken van het onder lid 1 bedoelde beoordelingsformulier worden op evenwichtige wijze in het cijfer tot uitdrukking gebracht. Afzonderlijke tracks kunnen met instemming van de Examencommissie deze beoordelingsaspecten nader accentueren en verfijnen en desgewenst wegingsfactoren toevoegen.

3. Een mondelinge verdediging en/of presentatie kan onderdeel uitmaken van de beoordeling, maar mag het cijfer slechts marginaal beïnvloeden.
4. Bij afstudeerwerkstukken waar een stage onderdeel is van het afstudeertraject wordt in de *Afstudeergids* beschreven hoe de eindbeoordeling tot stand komt (bijv. via een afzonderlijk cijfer voor werkstuk en stage, of via een gewogen gemiddelde, of anderszins), met dien verstande dat de beoordelingsprocedure aan dezelfde criteria voldoet als die voor afstudeerwerkstukken (zie §9). Een opleiding kan er voor kiezen om een apart stagebeoordelingsformulier op te stellen, of in het afstudeerwerkstukbeoordelingsformulier enkele criteria op te nemen die specifiek voor het stage-deel gelden. In beide gevallen wordt het beoordelingsformulier als bijlage in de *Afstudeergids* opgenomen.

11 Betrokkenheid externe partijen bij onderzoek

1. Voor het onderzoek kan betrokkenheid van externe partijen nodig of wenselijk zijn. Deze betrokkenheid kan zich uitstrekken van het verschaffen van toegang tot informatie tot het formuleren van de opdracht voor het onderzoek. Indien een externe partij condities wil stellen aan het gebruik van gegevens of resultaten van het onderzoek, dient de student er zorg voor te dragen dat deze condities het mogelijk blijven maken om op de vereiste wijze aan zijn/haar afstudeerverplichtingen te voldoen. Afspraken, zoals ten aanzien van openbaarheid, dienen binnen de regels van dit reglement te blijven (zie §13). Conceptcontracten met externe organisaties moeten vooraf ter instemming aan de faculteit worden voorgelegd⁶.
2. Indien een student in het kader van zijn afstudeerwerkstuk een stage loopt bij een externe partij is hij verplicht een afstudeercontract af te sluiten via de stagecoördinator van de opleiding.
3. De opleiding is uitsluitend verantwoordelijk voor de begeleiding van de student. Zij begeleidt het onderzoek als leerproces en beoordeelt het proces van totstandkoming van het onderzoek en de resultaten volgens de geldende wetenschappelijke normen. De student is verantwoordelijk voor de uitvoering van het onderzoek en de relatie met externe partijen.
4. De Rijksuniversiteit Groningen (RUG) heeft haar aansprakelijkheid in de hoedanigheid van de universiteit door middel van een aansprakelijkheidsverzekering afgedekt⁷ alsmede de aansprakelijkheid van studenten van de RUG tijdens stageactiviteiten, met uitzondering van stageactiviteiten in de Verenigde Staten en Canada. Er geldt een eigen risico van €2.500 per aanspraak voor zaakschade en €25.000 per aanspraak voor schade aan personen.

12 Administratieve verwerking en archivering

De student levert een digitale versie van het onderzoeksonderdeel, waar dit een thesis of scriptie betreft, altijd in bij de bibliotheek via het inleverloket van de UB repository dat in de digitale leeromgeving is opgenomen. De student houdt zich hierbij aan de richtlijnen die aan het bestand gesteld worden zoals vastgelegd in de *Afstudeergids* van

⁶ Bij elk afstudeerwerkstuk waarbij derden betrokken zijn, is een contract met de betreffende organisatie verplicht.

⁷ Dit betreft een schadeverzekering voor schade die door de student is toegebracht. Overige verzekeringen moeten door de student zelf geregeld worden.

de opleiding. Alle afstudeerwerkstukken blijven minimaal 7 jaar bewaard in verband met visitatie en accreditatie.

13 Openbaarheid

1. Vanuit de visie op Open Access en de maatschappelijke rol van de universiteit heeft de Rijksuniversiteit Groningen in het beleid opgenomen dat onderzoek zoveel mogelijk openbaar wordt gemaakt. Onderzoek en beoordeling moeten verifieerbaar zijn. Dit geldt ook voor het te beoordelen onderzoeksverslag (d.i. de thesis, scriptie) dat onderdeel vormt van het afstudeerwerkstuk. Het werkstuk dient derhalve geen vertrouwelijke gegevens te bevatten.

Echter, het auteursrecht van de thesis / scriptie ligt bij de student. Bij het uitoefenen van dit recht, wordt van de student verwacht in overleg te treden met de supervisor over de mate van openbaarheid die wenselijk is voor de betreffende thesis / scriptie. De student heeft de verantwoordelijkheid om bij het aanbieden van de thesis / scriptie in de UB repository aan te geven wat voor de betreffende scriptie van toepassing is.

In voorkomende gevallen waarbij de opdrachtgever voor het onderzoek (bijv. een stagegever of supervisor die tevens onderzoeksleider is) geen akkoord geeft voor openbaarmaking van de thesis / scriptie, moet dit **vooraf** worden vastgelegd in het onderzoekscontract/-voorstel middels een non-disclosure agreement. Van deze theses / scripties wordt enkel de standaard metadata openbaar gemaakt (*auteur, titel, samenvatting, opleiding, supervisor en datum van uploaden of wijziging daarvan*). Indien het nodig is om een deel van de thesis / scriptie af te schermen, dan kan in overleg met de docent/supervisor/opdrachtgever gekozen worden om een publieksversie c.q. een gecensureerde versie beschikbaar te stellen voor raadpleging.

De inhoud van theses / scripties kan, bijvoorbeeld wegens verwachte publicatie van een artikel, voor een nader te specificeren periode onder embargo worden geplaatst. Na afloop van deze periode zal de thesis / scriptie alsnog openbaar worden.

De student heeft altijd het recht om zonder opgaaf van redenen te besluiten de thesis / de scriptie niet openbaar te maken.

2. Voor eindopdrachten, stageverslagen en Lesson Study geldt dat ze als vertrouwelijk worden beschouwd en alleen vertrouwelijk ter inzage beschikbaar zijn voor de begeleider, de tweede beoordelaar, de opleidingsdirecteur en zo nodig de Examencommissie en de Accreditatiecommissie.

14 Geschillen

1. Bij geschillen tussen student en begeleider op het gebied van begeleiding bemiddelt de betrokken onderwijscoördinator of opleidingsdirecteur.
2. Bij geschillen tussen student en beoordelaar over de beoordeling dient de student een beroep in te dienen bij het College van Beroep voor de Examens in te dienen, via het Centraal Loket Rechtsbescherming Studenten (CLRS): www.rug.nl/clrs.

15 Slotbepaling

In gevallen waarin dit reglement niet voorziet, ziet de opleidingsdirecteur toe op een afwikkeling conform de wettelijke bepalingen.